

BIJLAGEN SCRIPTIE

Artikel 3 EVRM

“Verbod op foltering en onmenselijke of vernederende behandeling of bestraffing.”

Detentieomstandigheden voor jeugdigen op St.Maarten

BIJLAGE 1

IVRK (UNCRC, Convention and Committee on the Rights of the Child)

Artikel 37

“States Parties shall ensure that:

(a) No child shall be subjected to torture or other cruel, inhuman or degrading treatment or punishment. Neither capital punishment nor life imprisonment without possibility of release shall be imposed for offences committed by persons below eighteen years of age;

(b) No child shall be deprived of his or her liberty unlawfully or arbitrarily. The arrest, detention or imprisonment of a child shall be in conformity with the law and shall be used only as a measure of last resort and for the shortest appropriate period of time;

(c) Every child deprived of liberty shall be treated with humanity and respect for the inherent dignity of the human person, and in a manner which takes into account the needs of persons of his or her age. In particular, every child deprived of liberty shall be separated from adults unless it is considered in the child's best interest not to do so and shall have the right to maintain contact with his or her family through correspondence and visits, save in exceptional circumstances;

(d) Every child deprived of his or her liberty shall have the right to prompt access to legal and other appropriate assistance, as well as the right to challenge the legality of the deprivation of his or her liberty before a court or other competent, independent and impartial authority, and to a prompt decision on any such action.”

Artikel 40

“1. States Parties recognize the right of every child alleged as, accused of, or recognized as having infringed the penal law to be treated in a manner consistent with the promotion of the child's sense of dignity and worth, which reinforces the child's respect for the human rights and fundamental freedoms of others and which takes into account the child's age and the desirability of promoting the child's reintegration and the child's assuming a constructive role in society.”

Het IVRK is van toepassing gezien het feit dat het Koninkrijk der Nederlanden het Verdrag getekend heeft, en St.Maarten valt onder de Antillen die tot het Koninkrijk behoren. Het IVRK heeft echter minder rechtskracht dan het EVRM.

Bovenstaande artikelen houden verband met de kern van dit onderzoek. Artikel 37 geeft aan dat geen enkel kind blootgesteld zal worden aan foltering of een onmenselijke of vernederende behandeling of bestraffing. Deze twee artikelen zijn het meest specifiek als het gaat om “juvenile justice”.

Een belangrijke opmerking hierbij zijn de voorbehouden die het Koninkrijk der Nederlanden gemaakt heeft ten aanzien van deze twee artikelen¹.

¹ www.unhcr.ch, United Nations Treaty Collection, Declarations and Reservations; the Netherlands.

"Article 37:

The Kingdom of the Netherlands accepts the provisions of article 37 (c) of the Convention with the reservation that these provisions shall not prevent the application of adult penal law to children of sixteen years and older, provided that certain criteria laid down by law have been met.

Article 40:

The Kingdom of the Netherlands accepts the provisions of article 40 of the Convention with the reservation that cases involving minor offences may be tried without the presence of legal assistance and that with respect to such offences the position remains that no provision is made in all cases for a review of the facts or of any measures imposed as a consequence."

Nederland heeft dus een voorbehoud gemaakt op artikel 37 (c) zodat zij minderjarigen bij volwassenen in de cellen kunnen plaatsen.

UN Minimum Rules for the Administration of Juvenile Justice (Beijing Rules)

De Beijing Rules zijn het eerste internationale instrument waar regels met betrekking tot de administratie van "juvenile justice" in zijn vastgelegd. Deze regels "predate" het IVRK, en zijn van toepassing op St.Maarten. In de aanhef van deze regels wordt namelijk vastgesteld dat ze van toepassing zijn op de "member states". St.Maarten behoort hiertoe omdat het eiland een deel is van de Nederlandse Antillen, en deze behoren tot het Koninkrijk der Nederlanden. Het Koninkrijk is lid van de Verenigde Naties.

In de Beijing Rules zijn enkele basisprincipes vastgelegd²;

- het non-discriminatie beginsel (art.2.1)
- het proportionaliteitsbeginsel (art. 5.1)
- "best interest of the child" en het "participationprinciple" (art.4)
- het principe van minimale interventie (art.11)
- het rehabilitatie en reïntegratie beginsel (art.5.17 para.1(d))
- het erkennen van de primaire rol die de ouders bezitten (art. 18.2)
- het principe van assistentie (art.13.5.)
- eerlijke administratie; betrouwbaarheid, professionaliteit, en getraind personeel (art.6, 12 en 22)
- effectieve administratie; geen onnodige vertragingen (art. 20)

De Beijing Rules benadrukken voornamelijk dat het welzijn van het kind voorop staat, en daarnaast dat rehabilitatie en re-integratieproces van groot belang zijn. Art. 2.1 geeft vervolgens het onderstaande weer:

"Member States shall endeavour to develop conditions that will ensure for the juvenile a meaningful life in the community, which... will foster a process of personal development and education that is free from crime and delinquency as possible."

² Childrens Rights Pilots Project, "Legal Analysis of International and European Standards on Juvenile Justice", First meeting, Budapest March 18-19 2005 p.63

Enkele andere artikelen die van belang zijn in dit onderzoek zijn de volgende.

“10.3 Contacts between the law enforcement agencies and a juvenile offender shall be managed in such ways as to respect the legal status of the juvenile, promote the well-being of the juvenile and avoid harm to her or him, with due to the circumstances of the case.”

“Avoid harm” moet in dit geval ruim geïnterpreteerd worden³. Dit kan bijvoorbeeld hard taalgebruik inhouden, of lichamelijk geweld inhouden. Ook het proces op zichzelf kan schadelijk zijn.

“13.4 Juveniles under detention pending trial shall be kept separate from adults and shall be detained in a separate institution or in a separate part of an institution also holding adults.”

“17.3 Juveniles shall not be subjected to corporal punishment.”⁴

De “Standard Minimum Rules for the Treatment of Prisoners” worden niet belet door de toepassing van de Beijing Rules⁵.

³ United Nations Standard Minimum Rules for the Administration of Juvenile Justice, “The Beijing Rules” Adopted by General Assembly resolution 40/33 of November 29 1985, onder Commentary 10.3

⁴ Dit komt overeen met het anti-folterverdrag, het IVRK, en het IVBPR.

⁵ Art. 27 Beijing Rules

BIJLAGE 2

Aspects of detention⁶

Behandeling

- Foltering en “ill-treatment”
- Isolatie
- Dwangmaatregelen
- Gebruik van geweld

Beschermingsmaatregelen

- Detentieregister
- Informeren van gedetineerden
- Inspectie
- Disciplinaire procedures
- Klachtenprocedures
- Scheiden categorieën gedetineerden

Materiële omstandigheden

- Voedsel
- Licht en ventilatie
- Sanitaire faciliteiten
- Persoonlijke hygiëne
- Kleding en bedden
- Overbevolking en accommodatie

Regime en activiteiten

- Contact met familie en vrienden
- Contact met de buitenwereld
- Educatie
- Buitenactiviteiten
- Culturele activiteiten
- Religie
- Werk

Medische diensten

- Toegang tot medische zorg
- Medische staff

Personeel

- Algemene problemen
- Training van het personeel

Detentie politiebureau

- Fundamentele waarborgen
- Registers en informatievoorziening
- Verhoren
- Materiële omstandigheden

⁶ Association for the Prevention of Torture (APT), “Monitoring places of detention: a practical guide.”, Geneva April 2004 v.a. p.93

BIJLAGE 3

Gesprek Ricardo.

Vragen.

- Zijn er trainingen voor het personeel? Bijvoorbeeld hoe ze met agressie om moeten gaan? Voor aanvang werkzaamheden?
- Hoeveel jongeren bevinden zich op dit moment in de Point Blanche gevangenis?
- Wordt er een rapport opgemaakt met betrekking tot de lichamelijke en geestelijke gezondheid?
- Wordt er ingespeeld op de individuele behoeften van de gevangenen?
- Op welke manier worden de klachten behandeld? Is er een inspectiemechanisme?

BIJLAGE 4

Vragenlijsten Jongeren⁷

Naam:

Leeftijd:

Geslacht:

Afkomst/nationaliteit:

Geboorteplaats:

Godsdienst:

Reden van detentie/strafbaar feit:

Duur detentie:

Duur in Pointe Blanche:

Eerste keer detentie? Ja/Nee

1. Behandeling

- Hoe ben je behandeld door de bewakers?
- Heb je weleens iets gedaan waardoor je bestraft bent?
- Welke straffen worden gehanteerd?
- Ben je weleens geïsoleerd geweest? Of in een strafcel geplaatst?
- Wordt je weleens gefouilleerd? Hoe gebeurt dit?
- Worden de cellen soms geïnspecteerd door een organisatie van buiten de gevangenis?

2. Protection Measures

- Weet je hoelang je in de gevangenis geplaatst bent?
- Ben je bekend met de klachtenprocedures?
- Weet je wat de Commissie van Toezicht is?
 - Bekend waar klachten ingediend kunnen worden?
 - Zijn de huisregels bekend gemaakt?
 - Hoe oud zijn je celgenoten?

3. Materiële omstandigheden

Voedsel

- Heb je beschikking over schoon drinkwater?
- Komt dit water uit de kraan? Of uit de douche?
- Hoe vaak per dag krijg je een maaltijd?

⁷ Aan de hand van Defence for Children International, "Violence against Children in Conflict with the Law",

- Wordt er ingespeeld op speciale behoeften?
- Krijg je altijd op dezelfde tijden het eten? Of verschillende tijden? Worden er soms maaltijden overgeslagen?

Licht en ventilatie

- Is er voldoende licht in de cel? Is er een lamp/kunstlicht?
- Zijn de cellen goed geventileerd?
- Kan het soms warm of koud worden in de cellen?
- Hoe vaak wordt je gelucht? Op welke manier gebeurt dit?

Sanitaire faciliteiten

- Is er een goedwerkende douche aanwezig in de cel?
- Is er een wasbak met een kraan aanwezig?
- Is er een goedwerkend toilet?

Persoonlijke hygiëne

- Wordt er voor zeep en dergelijke gezorgd?
- Heb je dit gekocht of gekregen van het personeel?

Kleding en bedden

- Mag je je eigen kleding dragen?
- Heb je een matras om op te slapen?
- En dekens en kussens?

Eventuele overbevolking cellen

- Met hoeveel personen zit je in een cel?
- Hoe oud zijn je celgenoten?
- Welke strafbare feiten hebben zij gepleegd?

4. Regime en activiteiten

Contact

- Hoe vaak heb je contact met familie?
- Hoe vaak mag je bezoek ontvangen?

- Hoe vaak mag je een telefoontje plegen?
- Zijn hier vaste dagen en tijden voor?
- Contact buitenwereld? Kranten, televisie e.d.?

Educatie en resocialisatie

- Volg je cursussen/opleidingen?
- Wordt er rekening gehouden met je persoonlijke wensen?
- Aan welke activiteiten doe je mee?
- Heb je de mogelijkheid om religie te beoefenen?
- Heb je een mogelijkheid om te werken?

Medische zorg

- Heb je goede toegang tot de medische zorg?
- Hoe vaak zijn de dokter en zuster aanwezig?
- Is er psychische zorg aanwezig? Heb je dit nodig/nodig gehad?
- Heb je de mogelijkheid tot praten met maatschappelijk werkers/psycholoog?

BIJLAGE 5

Vragenlijst PBIA

Hoofdvraag:

Wat zijn de problemen met betrekking tot de detentieomstandigheden? (De nadruk ligt hierbij op de jeugdige gedetineerden onder de 18 jaar)

De volgende punten zullen hierbij aangehouden worden.

- Accommodatie
- Behandeling/Ill-treatment
- Isolatie
- Gebruik van geweld
- Voedsel/Water
- Licht en ventilatie
- Sanitaire faciliteiten
- Persoonlijke hygiëne
- Kleding en bedden
- Eventuele overbevolking cellen
- Medische zorg
- Contact met de buitenwereld
- Overbevolking
- Educatie

BIJLAGE 6

Vragenlijst mevr. Gario

- Welke mogelijkheden zijn er voor jeugdige gedetineerden met betrekking tot educatie?
- Wat houden deze mogelijkheden in?
- Wordt er rekening gehouden met de persoonlijke behoeften en wensen van de gedetineerden?
- Zijn er nieuwe plannen of initiatieven met betrekking tot educatie en activiteiten voor jongeren?
- Zijn er bepaalde activiteiten of vormen van educatie verplicht voor de jongeren?

BIJLAGE 7

Vragenlijst Jan de Vrijer

Behandeling

- Hoe verloopt de procedure in het kort, als de veroordeelden naar de gevangenis worden gebracht?
- Hoe is de relatie tussen de gedetineerden en het personeel?
- Hoe vaak worden de gedetineerden gefouilleerd? Wordt er gebruik gemaakt van strip-searching?
- Wat voor straffen worden er opgelegd?
- Wie bepaald welke straffen op worden gelegd?
- Wie heeft toegang tot een gedetineerde in isolatie?
- In welke gevallen worden "means of restraint" opgelegd?
- Wordt dit geregistreerd?

Protection Measures

Registers/informatievoorziening

- Zijn alle incidenten in een register bijgehouden?
- Is er een register waarin is vastgelegd wanneer de gedetineerden vrijgelaten worden?
- Wat voor informatie krijgen gedetineerden bij binnenkomst?
- Op papier? Of toegelicht door personeel?

Inspectie

- Is er een inspectiemechanisme?
- Hoe vaak vinden er inspecties plaats?
- Bestaat er een mogelijkheid tot klachten indienen?

Sancties

- Welk gedrag levert sancties op?
- Wie bepaald deze sancties?
- Heeft de persoon een mogelijkheid om zichzelf te verdedigen hiertegen?
- Wat is de aard en lengte van deze sancties?

Klachten

- Wat voor manieren zijn er om klachten in te dienen?
- Is het toegankelijk voor de gedetineerden?
- Is de procedure transparant?
- Zijn er statistieken met betrekking tot deze klachten?
- Mogelijkheid om tegen beslissingen in beroep te gaan?
- Register bijgehouden met cijfers over deze klachten?

Categoriën gedetineerden

- Worden minderjarige gescheiden van volwassenen ten alle tijden?
- Worden kwetsbare groepen gescheiden van de andere gedetineerden?

Regime en activiteiten

Contact

- Hoe vaak contact met familie?
- Hoe vaak bezoek van familie ontvangen?
- Hoe vaak bellen? Any time?
- Vast dagen/tijden?
- Zijn er beperkingen voor bepaalde groepen gedetineerden?
- Is er supervisie tijdens deze bezoeken?
- Contact buitenwereld? Kranten, televisie e.d.?

Educatie en resocialisatie

- Cursussen/opleidingen?
- Cursussen/opleidingen specifiek op jeugdigen gericht?
- Andere activiteiten?
- Mogelijkheid om religie te beoefenen?
- Mogelijkheid om te werken?
- Percentage jeugdigen dat mee doet aan deze vorm van educatie?
- Minimaal één uur outdoor exercise?
- Wat voor activiteiten worden er georganiseerd?

- Wordt er gebruik gemaakt van bibliotheek?
- Hoeveel uur wordt er door de gedetineerden gewerkt?
- Wat is de aard van dit werk?
- Is dit werk vrijwillig?

Medische zorg

- Gemakkelijk toegankelijke medische zorg voor gedetineerden?
- Hoe vaak dokter en zuster aanwezig?
- Is er dag en nacht medisch personeel aanwezig?
- Tandzorg?
- Psychische zorg aanwezig?
- Mogelijkheid tot praten met maatschappelijk werkers/psycholoog?

5. Personeel

- Draagt het personeel wapens?
- Aantal personeel?
- Wat is het niveau van educatie dat zij gevolgd moeten hebben?
- Wordt er een basistraining gegeven?
- Is er personeel dat speciaal getraind wordt in bijvoorbeeld omgaan met jeugdige gedetineerden?

BIJLAGE 8

Vragenlijst Openbaar Ministerie, de heer Stein.

- Wat vindt u zelf van de situatie voor jongeren in de politiecellen?
- Wat zijn punten die verbeterd moeten worden in de politiecellen?
- Waarom is er niets gedaan met de verbeterpunten die het CPT in 2003 heeft aangegeven?
- Zijn er weleens klachten geweest met betrekking tot de verhoormethoden die gebruikt worden?
- Zijn er initiatieven om op korte termijn de politiecellen te verbeteren?
- Zijn de registers up to date?

BIJLAGE 9

Vragenlijst de heer Isebia

- Wat zijn de grootste problemen die op het moment spelen in de gevangenis van Point Blanche en de politiecellen?
- Is er naar uw mening sprake van overbevolking in de cellen van Point Blanche?
- Hoe is de overgang van Huis van Bewaring naar (tevens) strafgevangenis verlopen? Heeft dit problemen opgeleverd?
- Wat vinden gevangenen de grootste problemen wat betreft de detentieomstandigheden?
- Worden er klachten ingediend over deze problemen?
- Welke vormen van educatie zijn er?
- Zijn deze gericht op jongeren?
- Hoeveel jongeren bevinden zich momenteel in de Point Blanche gevangenis?

BIJLAGE 10

1 Onderzoeksplan

Artikel 3 EVRM

*Danaë Koenen
Afstudeeropdracht Sint Maarten
Februari – Juni 2008*

1.1 Probleembeschrijving

Sint Maarten is in korte tijd snel gegroeid in samenstelling en omvang van de bevolking.

Uit verschillende rapporten (o.a. WODC-rapport⁸ en Plan Veiligheid St. Maarten⁹) is gebleken dat ook de criminaliteit op het eiland sterk toegenomen is. De criminele activiteiten zijn relatief hoog in verhouding met het bevolkingsaantal en zijn erg divers. Gebleken is dat er een toename is van geweldsdelicten, zedendelicten, mensensmokkel en drugsgelateerde delicten. Een oorzaak van deze toename is te vinden in de strategische ligging van het eiland, maar ook in de snelle bevolkingsgroei.

Ook de problematiek onder de jeugd groeit, steeds meer jongeren begaan een strafbaar feit. De opsporingsdiensten zien de laatste jaren dat jongeren een steeds groter aandeel krijgen in de zwaardere criminaliteit¹⁰. Daar komt bij dat er vaak sprake is van bendevoering, een probleem dat ook binnen de gevangenis muren speelt¹¹.

De jongeren komen in de politiecellencomplexen in Philipsburg of later in het Huis van Bewaring in Point Blanche. Deze gevangenis raken overvol, en de jeugdige gedetineerden worden in cellen geplaatst met andere gedetineerden.

Het ontbreekt aan detentiecapaciteit en de situatie in de cellen is zorgwekkend¹². Zo worden er meer personen in een cel geplaatst dan wenselijk is, en is de toegang tot medische zorg slecht.

Tevens is er weinig informatie beschikbaar over de criminele activiteiten onder de jeugd. De rapporten die er zijn over criminaliteit op Sint Maarten, beperken zich voornamelijk tot de drugscriminaliteit en mensensmokkel.

Om de situatie onder de jeugd beter in beeld te brengen zal dit onderzoek zich richten op de jongeren in de leeftijdscategorie tot 18 jaar.

Daarnaast zal het onderzoek zich beperken tot de naleving van artikel 3 EVRM met betrekking tot de situatie in de cellen. Artikel 3 EVRM geeft het volgende weer:

“Niemand mag onderworpen worden aan foltering of aan onmenselijke of vernederende behandelingen of bestraffingen.”

1.1.1 EVRM – Korte schets juridisch kader

Sint Maarten is gebonden aan de internationale mensenrechtenverdragen, waarbij het EVRM het meest van belang is. Op grond van artikel 5 lid 1 van het Statuut zijn artikel 93 en artikel 94 Grondwet van overeenkomstige toepassing op de Nederlandse Antillen. Dit betekent dat de mensenrechtelijke bepalingen vastgelegd in de internationale verdragen verbindend zijn en rechtstreekse werking hebben.

Een aantal beginselen die van belang zijn voor de detentieomstandigheden zijn vastgelegd in de Landsverordening Beginselen Gevangeniswezen.

⁸ Wetenschappelijk Onderzoeks en Documentatie Centrum, “Georganiseerde criminaliteit en rechtshandhaving op Sint Maarten.” 2007 WODC

⁹ Lucas P.D. e.a. “Plan Veiligheid St. Maarten”, April 2007

¹⁰ E.C. Leerthouwer en M.A. Verhoeven, “Memorandum 2005-6, Toepasbaarheid van de PMJ-Ramingsmethodiek op de Nederlandse Antillen”, 2005

¹¹ E.C. Leerthouwer en M.A. Verhoeven, “Memorandum 2005-6, Toepasbaarheid van de PMJ-Ramingsmethodiek op de Nederlandse Antillen”, 2005

¹² The Daily Herald, “Intimates will continue with strike till court date is set.”, 2006

1.2 Status

Per 15 december 2008 is het de bedoeling dat Sint Maarten een nieuwe constitutionele status krijgt, en daar bereidt het eiland zich nu op voor¹³. Deze ‘status aparte’ zal het eiland verkrijgen als zij aan de voorwaarden voldoet, die zijn vastgelegd in de Ronde Tafel Slotverklaring¹⁴.

Voor deze nieuwe status is het ook van belang dat de rechtshandhaving op orde wordt gebracht. Wanneer dit niet het geval is speelt de vraag of Sint Maarten wel een status aparte kan krijgen.

1.3 Doelstelling

Voor 14 mei 2008 vast te stellen of er sprake is van schending van artikel 3 EVRM, het verbod op foltering of onmenselijke behandeling/bestrafing, onder de jeugdige gedetineerden (in de groep jongeren tot 18 jaar) in het cellencomplex te Philipsburg en het Huis van Bewaring in Point Blanche. Tevens zullen hierover aanbevelingen gedaan worden.

1.4 Vraagstelling

Is er sprake van schending van artikel 3 EVRM, verbod op foltering of onmenselijke behandeling/bestrafing, onder de jeugdige gedetineerden (tot 18 jaar) in de detentiecentra in Philipsburg en Point Blanche?

1.5 Onderzoeksvragen.

- Wat is er bepaald in de jurisprudentie van het EHRM over de reikwijdte van artikel 3?
 - Wat wordt er verstaan onder foltering?
 - Wat wordt er verstaan onder onmenselijke behandeling/bestrafing?
 - Is dit nader gespecificeerd voor minderjarigen?
- Aan de hand van welke wetgeving is het toetsingkader bepaald?
- Hoe is de feitelijke situatie voor de jeugdige delinquenten in de categorie tot 18 jaar in het politiecellencomplex te Philipsburg?
- Hoe is de feitelijke situatie voor de jeugdige delinquenten in de categorie 14 tot 18 jaar in het gevangenis in Point Blanche?

¹³ Inmiddels is deze datum wederom verzet, wat niet bekend was op het moment dat dit onderzoeksplan opgesteld is.

¹⁴ Slotverklaring van het bestuurlijk overleg over de toekomstige staatkundige positie van Curaçao en Sint Maarten, April 2005.

1.6 Onderzoeksopzet

1.6.1 Eenheden

De onderzoekseenheid waartoe dit onderzoek zich zal beperken is het cellencomplex in Philipsburg en Huis van Bewaring in Point Blanche. De situatie voor jeugdige gedetineerden in dit cellencomplex zal onderzocht worden.

De partijen die van belang zijn voor het onderzoek zijn in ieder geval de jeugdige gedetineerden en het personeel in de detentiecentra. Zij houden immers toezicht op de minderjarigen en kunnen meer vertellen over de situatie onder de jongeren in de cellen.

De Reclassering en Voogdijraad zijn betrokken bij het strafrechtelijke traject van de jeugdige gedetineerden, en zullen betrokken zijn bij de beantwoording van de deelvraag over dit traject.

1.6.2 Plaats

Het onderzoek zal plaatsvinden bij het Openbaar Ministerie op Sint Maarten, vanaf 6 februari tot 14 mei 2008.

1.6.3 Tijd

De periode waarin het onderzoek plaats gaat vinden zal van 6 februari tot 14 mei 2008 zijn. De eerste deadline zal 12 mei 2008 zijn. Op deze datum wordt het onderzoek ingediend bij de Reclassering en het Openbaar Ministerie. Op 1 juni zal het onderzoek bij de Juridische Hogeschool worden ingediend.

1.6.4 Technieken en middelen

Er zal gebruikt gemaakt worden van deskresearch en fieldresearch, wat hieronder uitgebreider beschreven zal worden.

** Deskresearch.*

Om de deelvragen over artikel 3 EVRM te kunnen beantwoorden, zal er gebruik gemaakt worden van jurisprudentie met betrekking tot dit artikel. Door middel van uitspraken en literatuur zal onderzocht worden wat er onder de foltering of onmenselijke behandeling/bestrafing als bedoeld in artikel 3 valt. Tevens zal de wetgeving die van toepassing is bij het onderzoek betrokken worden.

** Fieldresearch.*

Om de deelvragen over de situatie in de cellencomplexen te kunnen beantwoorden, zal er fieldresearch gedaan worden. Dit wil zeggen dat het cellencomplex in Philipsburg bezocht zal worden om daar een indruk op te doen van de huidige situatie. Daarnaast zal ook de situatie in het Huis van Bewaring in Point Blanche onderzocht worden. Deze bevindingen zullen verwerkt worden in het onderzoek. Het zal een algemene beschrijving van de situatie in het cellencomplex betreffen, alsmede de conclusies die hieruit getrokken kunnen worden in het kader van artikel 3 EVRM.

Als de mogelijkheid bestaat om de jeugdige gedetineerden te interviewen, dan zal hier ook gebruik van worden gemaakt. Zij kunnen meer vertellen over de gang van zaken in het strafrechtelijke proces, wat ook relevant is voor de uitwerking van dit onderzoek.

BIJLAGE 11

Response of the Minister of Justice to the grievances of the Point Blanche Inmates Association

BIJLAGE 12

Gerecht in Eerste Aanleg van de Nederlandse Antillen

Horen van de verdachte (gevangenhouding)

Parketnummer: 100.00158/08

BIJLAGE 13

Slotverklaring van de start-Ronde Tafel Conferentie van het Koninkrijk der Nederlanden,

26 november 2005: Willemstad Curaçao.

BIJLAGE 14

Tweede kamer Staten Generaal, “Brief van de Staatssecretaris van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties”

8 april 2008 Den Haag